

VÄLIKYSYMYKSIÄ 4/2010 vp

Työllisyyden turvaaminen Suomessa

Eduskunnalle

Suomessa tehtävää työtä uhkaa harmaaseen talouteen liittyvä epäreilu kilpailu. Samaan aikaan työttömiä on edelleenkin paljon. Syyskuussa työttömiä oli Tilastokeskuksen mukaan 183 000 henkeä ja työvoima- ja elinkeinotoimistoissa oli 243 000 työtöntä työnhakijaa. Valtiolla on vastuu työttömistä. Tilannetta on pahentanut yrityksissä käynnissä oleva toimintojen siirto ulkomaille.

Epäreilu kilpailu syntyy silloin, kun vältetään noudattamasta Suomessa sovittuja työehtoja sekä kierretään veroja ja sosiaaliturvamaksuja. Harmaata tai pikemminkin rikollista taloutta esiintyy paitsi rakentamisessa, myös teknologiateollisuudessa ja palveluissa. Kilpailuttamisen myötä sitä on tulossa myös julkisiin palveluihin.

Jos kunnollista työehtojen ja verotuksen valvontaa ei ole, Euroopan unionin yhteismarkkinat voivat antaa lisää mahdollisuuksia erityisesti ulkomaille rekisteröidyille yrityksille epäreiluun kilpailuun.

Tilaajavastuulla, käännetyllä arvonlisäverolla ja eräillä muilla toimilla on pyritty puuttumaan harmaaseen talouteen, ja vuoden 2011 talousarvioesitykseen sisältyy eräitä vähäisempiä lisätoimia. Toimenpiteet eivät kuitenkaan ole riittäviä. Kaiken lisäksi hallituksen tuottavuusohjelma heikentää työsuojelun, tullin ja verohallinnon valvontamahdollisuuksia. Valtion tuottavuusohjelma on samalla lisännyt kiirettä ja heikentänyt työssä jaksamista ja ollut huonona esimerkkinä, kun päinvastoin tulisi edistää työelämän inhimillistämistä.

Hallituksen omat toimet heikentävät yritysten toimintaedellytyksiä Suomessa. Suuret suomalaiset yhtiöt eivät investoi kotimaahan vaan laajassa mitassa ulkomaille. Päinvastoin, suuret kansainvälisesti toimivat suomalaiset yritykset ovat jälleen ilmoittaneet henkilöstövähennyksistä Suomessa, viimeksi muun muassa Nokia ja konepajakonserni Metso. Konsultointi- ja suunnitteluyhtiö Pöyry aloittaa yt-neuvottelut ja aikoo siirtää toimintansa painopisteen Suomesta. Vuosien mittaan muun muassa puunjalostusteollisuus ja teknologiateollisuus ovat vähentäneet Suomesta tuhansia ja tuhansia työpaikkoja ja samaan aikaan laajentaneet toimintaansa maamme ulkopuolella. Tällä kehityksellä on kielteinen vaikutus työllisyyteen Suomessa. Myös valtiomisteiset yhtiöt, kuten Stora Enso, ovat olleet tässä mukana.

Työttömyys on yhä korkealla, ja pelättävissä on, että jopa puolet pitkäaikaistyöttömistä jää pysyvästi työttömiksi ja ajautuu vähitellen työmarkkinoiden ulkopuolelle. Tässä tilanteessa ei voi sallia lisää työttömyyttä vaan hallitukselta on edellytettävä toimia, joilla kannustetaan suomalaisia yrityksiä investoimaan kotimaahan ja estetään epäreilu kilpailu.

Sekä harmaa talous että toimintojen siirtäminen ulkomaille vähentävät verotuloja ja vaikeuttavat siten myös julkisen talouden rahoittamista.

Edellä olevan perusteella ja Suomen perustuslain 43 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan välikysymyksen:

VK 4/2010 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.

Mihin tähänastista tehokkaampiin toimiin hallitus aikoo ryhtyä suomalaisen työn puolustamiseksi ja julkista taloutta

heikentävän, reilusti toimiville yrityksille ja niiden työntekijöille vahingollisen harmaan talouden torjumiseksi?

Helsingissä 29 päivänä lokakuuta 2010

Paavo Arhinmäki /vas
Annika Lapintie /vas
Merja Kyllönen /vas
Mikko Kuoppa /vas
Minna Sirnö /vas
Markus Mustajärvi /vas
Jyrki Yrttiaho /vas
Veijo Puhjo /vas
Martti Korhonen /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas
Pentti Tiusanen /vas
Unto Valpas /vas
Kari Uotila /vas
Matti Kauppila /vas
Matti Kangas /vas
Erkki Virtanen /vas
Kari Rajamäki /sd
Eero Heinäluoma /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Jukka Gustafsson /sd
Ilkka Kantola /sd
Maria Guzenina-Richardson /sd
Matti Saarinen /sd
Reijo Laitinen /sd
Tero Rönni /sd
Valto Koski /sd
Merja Kuusisto /sd
Raimo Piirainen /sd
Johanna Ojala-Niemelä /sd

Pauliina Viitamies /sd
Tuula Peltonen /sd
Pia Viitanen /sd
Katja Taimela /sd
Matti Ahde /sd
Jouko Skinnari /sd
Lauri Kähkönen /sd
Krista Kiuru /sd
Esa Lahtela /sd
Tarja Filatov /sd
Saara Karhu /sd
Risto Kuisma /sd
Sirpa Paatero /sd
Susanna Huovinen /sd
Anneli Kiljunen /sd
Tuula Väättäinen /sd
Bjarne Kallis /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Kari Kärkkäinen /kd
Sari Palm /kd
Tarja Tallqvist /kd
Päivi Räsänen /kd
Leena Rauhala /kd
Raimo Vistbacka /ps
Pentti Oinonen /ps
Pirkko Ruohonen-Lerner /ps
Pietari Jääskeläinen /ps
Pertti Virtanen /ps